

Raadsmemo Actiepunten naar aanleiding van rapport rekenkamer RES Foodvalley

Datum: **5 Maart 2025**

Onderwerp: Actiepunten naar aanleiding van rapport rekenkamer RES Foodvalley

Ter attentie van: De Raad

Afzender: College van Burgemeester en Wethouders

Portefeuillehouder J. de Heer-Verheij

Mail behandelaar j.donner@barneveld.nl Telefoonnummer 06 15298078

Samenvatting

Oktober 2024 heeft de rekenkamer een rapport uitgebracht over de rol van de gemeenteraad in het proces en bij het vaststellen van de RES1.0 en de daaraan voorafgaande startnotitie. Het college heeft de aanbevelingen ter harte genomen. Deze memo beschrijft de acties die het college heeft ondernomen en zal ondernemen naar aanleiding van het rapport van de rekenkamer.

Doel

De raad is geïnformeerd over de acties van het college naar aanleiding van de aanbevelingen van de rekenkamer ten aanzien van de Regionale Energie Strategie Regio Foodvalley.

Inhoud memo

De rekenkamer doet zes aanbevelingen aan de gemeenteraad en het College van B&W. Vijf van de aanbevelingen zijn gericht aan het college, één aan de raad. Het college geeft in deze memo bij elk van de, aan haar gerichte, aanbevelingen aan in hoeverre en met welke actie de aanbeveling is opgevolgd.

Aanbeveling 1. De RES 1.0 is geen juridisch ruimtelijk instrument, maar een bestuurlijk samenwerkingsdocument. Het is daarom nodig om de ambities op het gebied van duurzame energieopwekking, conform het bod in de RES, te vertalen in lokaal beleid, namelijk in de ruimtelijke plannen van de omgevingsvisie. Het traject voor het vaststellen van de omgevingsvisie van Barneveld loopt. Het is belangrijk dat de raad alert is op de vertaling van de ambities, en met name de ruimtelijke consequenties daarvan, in de omgevingsvisie.

Actie College

De doelstelling voor zonne-energie (650.000 zonnepanelen) en windenergie (12 Mw) afkomstig uit de Barneveldse Zonneladder en de Structuurvisie Windenergie zijn overgenomen in de RES Foodvalley. Dat geldt eveneens voor de concept omgevingsvisie van de gemeente Barneveld die nog aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Naast de bespreking van de omgevingsvisie wordt de raad geïnformeerd via de 'roadshow' van de RES Foodvalley, een regelmatig verschijnende nieuwsbrief vanuit de RES Foodvalley en informatieve memo's vanuit het college.

Aanbeveling 2. De rekenkamer raadt aan om na te gaan of de huidige 'bopa-lijst' (lijst van adviesrecht voor buitenplanse omgevingsactiviteiten) voldoende aansluit bij de wensen van de raad. Het realiseren van projecten voor duurzame energieopwekking valt onder de bevoegdheid van het college. Als de raad invloed wil uitoefenen op de uitvoering van dit soort projecten, voortvloeiende uit de RES, dan dient hij hierover zaken vast te leggen in de 'bopa-lijst'. Hierin kan bijvoorbeeld worden opgenomen dat het college de raad om advies moet vragen als ze windmolens wil plaatsen die een bepaalde hoogte hebben. Het college blijft dan het bevoegd gezag, maar de raad kan bindend advies geven waar het college niet vanaf mag wijken.

Actie College

De Raad beslist over de Bopa-lijst. Het college van B&W ziet graag de huidige situatie, waarbij het college besluit over 'buitenplanse omgevingsplanactiviteiten' op het gebied van energie opwekking, gehandhaafd. Het college ziet deze aanbeveling als een uitnodiging aan de gemeenteraad en zal zelf geen actie ondernemen.

Aanbeveling 3. De raad kan amendementen en moties indienen bij stukken die ter besluitvorming voorliggen, ook bij stukken die door de Regio Foodvalley zijn opgesteld. De rekenkamer adviseert om daarbij wel rekening te houden met het regionale karakter van deze stukken: de regio investeert in het maken van gezamenlijke plannen, terwijl de gemeenteraad besluiten neemt over het eigen grondgebied.

Actie College

Het College heeft bij de regio Foodvalley, zowel ambtelijk als bestuurlijk aangedrongen op een ordelijk besluitvormingsproces. De mogelijkheden tot amenderen moeten duidelijk zijn voor alle partijen. Het besluitvormingsproces rond de doorontwikkeling van de RES Foodvalley wordt vastgelegd in een startnotitie die aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Aanbeveling 4. Essentieel bij een regionaal traject zoals de RES is dat bij aanvang duidelijk is hoe de betrokken partijen deelnemen en hoe zij hun achterban vertegenwoordigen. Het is belangrijk dat er aandacht is voor een gelijkwaardig speelveld voor zowel de gemeenten als de andere betrokken partijen. Tijdens het RES-proces bleek dat niet alle gemeenten over een vastgestelde ambitie of visie beschikten. Naarmate het proces vorderde, leidde dit tot wrevel en uiteindelijk tot moties en amendementen. Het is belangrijk dat dit soort risico's bij de start van volgende trajecten, zoals de herijking van de RES, geïnventariseerd worden zodat er op geanticipeerd kan worden.

Actie College

Barneveld had ten tijde van de ontwikkeling en vaststelling van de RES 1.0 het eigen beleid rond grootschalige opwek al vastgesteld. Daarmee had de raad een andere positie dan de gemeenteraden in gemeenten waar

dat nog niet het geval was. Desondanks blijft een gelijk speelveld voor alle gemeenteraden van belang en zal het college daarop aandringen.

Aanbeveling 5. De volksvertegenwoordigers moeten een prominentere rol spelen in een dergelijk belangrijk en gevoelig regionaal traject. Bij start van een traject, zoals in de toekomst bij de herijking, moet duidelijkheid gegeven worden over de besluitvormingsprocessen en mogelijkheden tot amenderen. Ook is het belangrijk inzicht te geven in de gevolgen van eventuele amenderingen of tegenstemmen en een escalatiemodel daarvoor te ontwikkelen. Dring hier als college op aan bij de Regio Foodvalley.

Actie college

Het College van B&W zal bij de RES Foodvalley aandringen op duidelijkheid over de ontwikkeling van een escalatiemodel, door in de startnotitie expliciet aan te geven, wat er gebeurt wanneer partijen in de RES Foodvalley het niet met elkaar eens worden. Tevens zal het college aandringen op een duidelijk besluitvormingsproces.

Aanbeveling 6. Bij de herijking van de RES is het van belang dat het college er bij de Regio Foodvalley op aandringt dat er meer geïnventariseerd wordt in relaties tussen betrokken partijen en het gevoel van samenhang in de regio en dat in dat proces ook de gemeenteraden meegenomen worden.

Actie College

Het college dringt aan en zal aandringen op een betere communicatie met alle betrokken partijen vanuit de RES en het goed betrekken van de gemeenteraden in het bijzonder. Een voorbeeld zijn de consultatierondes vanuit de Regio en de nieuwsbrieven die aan de gemeenteraad zijn en worden gestuurd en de memo's vanuit de eigen organisatie.

Vervolg

In het kort zal het college onderstaande acties ondernemen, uitgezonderd aanbeveling 2, of heeft deze deels al uitgevoerd.

	Actie	status
1	De doelstelling voor zonne-energie (650.000 zonnepanelen) en windenergie (12 Mw) afkomstig uit de Barneveldse Zonneladder en de Structuurvisie Windenergie zijn overgenomen in de RES Foodvalley. Dat geldt eveneens voor de concept omgevingsvisie van de gemeente Barneveld die nog aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Naast de bespreking van de omgevingsvisie wordt de raad geïnformeerd via de 'roadshow' van de RES Foodvalley, een regelmatig verschijnende nieuwsbrief vanuit de RES Foodvalley en informatieve memo's vanuit het college.	In uitvoering
2	Het College heeft bij de regio Foodvalley, zowel ambtelijk als bestuurlijk aangedrongen op een ordelijk besluitvormingsproces. De mogelijkheden tot amenderen moeten duidelijk zijn voor alle partijen. Het besluitvormingsproces rond de doorontwikkeling van de RES Foodvalley wordt vastgelegd in een startnotitie die aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd.	In uitvoering
3	Barneveld had ten tijde van de ontwikkeling en vaststelling van de RES 1.0 het eigen beleid rond	In uitvoering

	grootschalige opwek al vastgesteld. Daarmee had de raad een andere positie dan de gemeenteraden in gemeenten waar dat nog niet het geval was. Desondanks blijft een gelijk speelveld voor alle gemeenteraden van belang en zal het college daarop aandringen.	
4	Het College van B&W zal bij de RES Foodvalley aandringen op duidelijkheid over de ontwikkeling van een escalatiemodel, door in de startnotitie expliciet aan te geven, wat er gebeurt wanneer partijen in de RES Foodvalley het niet met elkaar eens worden. Tevens zal het college aandringen op een duidelijk besluitvormingsproces.	In uitvoering
5	Het college dringt aan en zal aandringen op een betere communicatie met alle betrokken partijen vanuit de RES en het goed betrekken van de gemeenteraden in het bijzonder. Een voorbeeld zijn de consultatierondes vanuit de Regio en de nieuwsbrieven die aan de gemeenteraad zijn en worden gestuurd en de memo's vanuit de eigen organisatie.	In uitvoering